

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér. — Többes példányok 4 fillérért közöltnak. Nyílt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vi-sza nem adtnak.

Visszapillantás és előrelátás.

Irta: Dr. Gidófalvy István.

Mikor Ádámot és Évát a paradicsomból kitiltotta és kiüzte az Uristen, kénytelenek voltak az első szövetkezetet megalapítani, mert szomorú helyzetükben a nagy csapást külön-külön egyik sem lett volna képes elviselni.

A család kebelében van legszebben megvalósítva ama általunk annyiszor hangoztatott elv: „mindnyájan egyért és egy mindnyájunkért.”

Az együtt működés és együtt érzés ott a legteljesebb. Alapítók a szülők, később belépő tagok a gyermekek és ha erre az alapítók az Uristen méltóknak tartja: az unokák

A családi kör keretén belül egymással szemben a nyereszkedés és uzsoráskodás szelleme ki van zárva — egymással szemben a spekuláció romboló hatásai nem bírnak érvényesülni.

Igy indult meg a családalapítással ezelőtt sok ezer esztendővel az emberiség életfolyamata. Hogy jól volt megállapítva a legelső szövetkezet, bizonyítéka, hogy azok még ma is fennállanak, fejlődnek virágoznak és szaporodnak és ezek képezik az emberiség jólétének, boldogságának forrásait még ma is.

A mint a családok lassanként szaporodtak, szükség volt arra, hogy szövetkezeti központokat is létesítsenek.

A legelső ilyen központ egy szörű-börű emberekből alakult. Közösén gazdálkodtak, közösén legeltették marháikat, közös faizási jogot gyakoroltak, közösén, egyenlő arányban élvezték mindazt, a mit a természet a maga jókedvéből ingyen nyújtott.

Ezek voltak a legelső falusi községek, — melyekből teljesen ki volt zárva a spekuláció. Ki kellett volna azt — nézetem szerint — örökre zárni, ha a falusi községi szervezetet fenntartani akarják.

Minden falunak egy nagy családot kell képeznie; a családi kötelékből kifolyó kölcsönös szeretet kellene, hogy vezesse és támogassa munkájukat, mert csak ezen az uton lehet boldog, elégedett falusi életet elképzelni.

E falvakban az emberek élete egyszerű, szükséglete csekély, szükségletének kielégítési módjai könnyűek, mert a termés forrásai elévülhetetlenek, kifáradhatlanok. — A föld minden évben új és új virágokat hoz, új és új termést nyújt.

Ilyennek képzelek én egy falut és ha intéző lettem volna, vagy volnék, a falu ilyen minőségét okvetlen föntartanám.

Nincs szükség e helyen üzérkedésre, nincs szükség e helyeken ama számos birtokcserére, a mely ma folyamatban van. Nincs szükség a gyűrűs házaló pántlikájára és a kaczérságot fejlesztő és erkölcsöt rontó más portékáira.

Nincs szükség a rabló-gazdaságra sem, melyet ma szélteben-hosszában mindenütt divatként üznek. De akkor nem szabad egyenes és közvetett adóval, községi és más rovatokkal annyira tulterhelni, mint ma a többek közt, nálunk is van.

Napjainkban az államháztartás és közös költségek egy jó részének súlya a falusi földmivest nyomja, s mint a pelyhet a forgó-szél viszi, sodorja a kiscgazdát a vasut, a hajó más, nyugodtabb, kevésbé terhelt vidékre.

Az egyszerű gazdálkodással foglalkozó falusi ember tehát termeljen, gazdálkodjék belterjesen, tömörüljön, szövetkezzék a falu keretén belül, találja föl boldogulásának módját otthon; óvakodjék a rendszerint gépeket ajánló házaló-ügynököktől, tartson össze, be-meg dolgát papjával, tanítójával, a falu elejével és egyetértéssel, bizalommal rendezze ügyeit.

Ez az államok fentartására föltétlenül szükséges, spekuláció nélkül alakult falusi

„SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYÁJA.

Drága masina.

— Irta: H. E. —

(2. Folyt. és vége.)

Az öreg Szremcsevics, hogy megtudta a dolgot, dühös lett. Sándor nem is mert a szeme elé kerülni napokon keresztül. Azonban az öreg mégis elékapta egyszer.

— Mit akarsz te szerencsétlen, honnan veszel te annyi pénzt, amennyi annak a drága masinának kell? Neked nincs annyi vagyonod, mint Sándor királynak.

— Ő szeret — apám — s érettem majd lemond mindenről. Mióta személyesen ismerem, sok jó tulajdonságot fedeztem fel benne. Én úgy fogom őt szoktatni, ahogy én akarom. Szoktatásomban nem fogom a marhakereskedő példáját követni. Olyan asszonyt nevelek aztán Milánából, amilyen nekem kell. Mert én azt mondom: Olyan az asszony, a milyenné neveli az ura. Nem va-

gyonért jön Milána énhozzám, hanem szeretetből. Ezt ő maga mondta s én hiszek neki.

— Nem és ezerszer nem! Visszaveszem tőled a boltot, ha elveszed. Feltételhez kötöttem a bolt átadását. Jogom van megmásítani a szerződést, ha ellenemre nősülsz. Az én szerzeményemet nem fogja elpusztítani ez a drága masina! — mondá haraggal az öreg s otthagya a fiát.

Másnap megüzente Sándor, hogy mit akar az apja. Személyesen nem merte elmondani Milánának. S azon este busan, lehorgasztott fejvel sétált el az ablakai alatt. Dehogy mert feltekinteni a szép asszony ablakára.

Az asszony észrevette. Ujjaival dobolni kezdett az ablaküvegen. Sándor erre felnézett és a következő perczben már benn volt a házban.

Milána harag helyett szemrehányásokkal fogadta:

— Azért szeretlek, hogy elkerülj? Hát az apád elsőbb neked, mint én? Jó, én belenyugszom mindenbe. Egyet szerettem életemben s az is elhagy az apja miatt!.. De nem baj, nem fáj az én szívem sokáig! Meggyógyít a koporsó!

— Utóljára csókolsz ma, utóljára borulok a válladra. Holnap a hideg föld lesz az én vőlegényem...

Sándor rémülten ölelte magához. Mintha félne, hogy mindjárt elveszti.

— Mit akarsz tenni édes Milánám? Neked élni kell s én elveszlek az apám ellenére is. Ha elveszi a boltot dolgozni fogok s eltartalak a két kezem munkájával.

— A bolt miatt ne busulj! Utánna jártam én ma a dolognak.

— Visszaveheti tőlem.

— Dehogy veheti. Reád van írva, tehát a tied.

— Ha apám beleegyezése nélkül nősülsz, visszaveheti. Így van kötve a szerződésünk.

— Igen ám, ha te okosabb nem volnál s tul nem járnál a vénirigység eszén. De te okosabb vagy s nem áldozod fel a boldogságodat az ő szeszélyének. Holnap mindjárt bemegy a körjegyzőhöz s ott tanuk előtt nekem ajándékozik a boltot. Minthogy az apád az ő feltételét elfeledte bejegyeztetni hivatalosan, tehát nem tehet semmit most. Mikorra perrel oda menne, hogy te elismerd a feltételt: addig én eladom a boltot s az árát eltesszük. Az én nevem alatt újra boltot nyitunk s az öreg vegye vissza akkor ha tudja, ha megnyeri a pert. Mikor a pénz a kezembe lesz, at-

közösség azonban ma már a kifejezett igények kielégítésére nem elegendő.

A családi kötelék iránti érzés nem mindenkinben egyenlő nagy, sőt — fájdalom — sokakban eme kapocs lazult, meggyöngyült.

Lassanként az egyén lépett előtérbe. Nagyobb föladatakra vállalkozott és részben azokat még otthon falujába meg is valósította. De ez által kinőtt, kivált, elszakadt a falusi keretből. — Kinőtt a család szűk kötelékéből is és többé már nem egymás mellett, hanem egymással szemben találjuk az embert.

Az ilyen egyén aztán magáért küzd. Annyit élvez, a mennyit élvezni tud, annyit szerez, mennyit másoktól, néha-néha leplezett ököljoggal is el venni képes.

Lenyomja a termelés árát, kihasználja a falujában meg férni nem tudó kezeügyébe tévedt emberi és állati munkát és pedig oly lelketlenül, hogy egész nemzedéket, családokat tesz satnyává. S ha termelése meg van, idegen piacot keres árui értékesítésére.

A mikor már sok ilyen ember nőtt ki az országban a falu kebeléből, ezeknek is kellett egy szövetkezeti szervezet. És ezt a szervezetet megtalálták a város alapításában.

A világ összes nagy városai az e fajta spekuláczió épültek föl. A spekuláció összeköti — már nem családi közösség, hanem érdek alapján azokat, kik előbb egymással szemben idegenek, sőt nem egyszer ellenségek is voltak.

Szépen, lassan ez alakulások oka hosszú időn át elsimult, kiegyenlítődött és ma már ezek az ilyen alapon szervezett városi közösségek is szükségesek és jók. Alkalmassak a faluk kötelékében meg nem térő egyének befogadására, az ipar és kereskedelem fejlesztésére, fokozására és előmozdító czél-szerű nemzetközi szerződések útján az államok rohamos meggazdagodásának.

Csak egy példára hivatkozom hazánkban; a székesfővárosra Budapestre, mely ma

egymagában pénzügyi intézetei, iparvállalatai, építési vállalkozások és minden más árukban sokkal nagyobb értéket képvisel, mint Magyarország sok-sok vármegyéje együttvéve.

Ma már az a jogunk és kötelességünk, hogy úgy a falusi, mint a városi alakulásokat fenntartsuk és fokozzuk.

Örizzük ellen gyárvárosokban a gyárosokat, hogy embertársaik munkaerejével vissza ne éljenek. Az asszonyokat és gyermekeket csak koruknak és nemüknek megfelelő alkalmas munkára használják fel, mert az üzérkedés tulkapásai tönkreteszik, aláássák a nemzet egészségét.

És ha ez sikerül nekünk, úgy a falusi élet a városival altruisztikus, a spekulatív élettel harmonizálni fog s Magyarország, édes hazánk, nagy és hatalmas lehet! . . .

A falusi, a földmivelő elem még nincsen kellőleg szervezve. Azt az ahoz értőknek okvetlen szervezni kell.

Valamennyi földművesnek hitelszövetkezetekben, termelési tej- és tejtermékekért értékesítő, baromfi-tenyésztő és értékesítő szövetkezetekben kell tömörülni.

Elvi jelentőségű határozatok. — A m. kir. közig. bíróság általános közig. osztályának VII. sz. döntvénye: »A községekről szóló 1886. évi XXII. t.-cz. 34. §. a) pontjának az a rendelkezése, hogy a nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerejűleg elítélt a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe nem vehető fel, csak azokban az esetekben alkalmazható, a melyekben a hozott bírói ítélet tartalmából, jelesen akár az ítélet rendelkező részéből, akár annak megokolásából kitűnik, hogy az adott esetben a nyereségvágy tényleg fennforog.« — A m. kir. közig. bíróságának 3086/900. sz. határozata: »Betegápolási ügyekben két egybehangzó alsóbbfoku határozat ellen és van további felebbezésnek helye.« — A m. kir. belügyminiszter 36089/900. sz. határozata: »A törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester) az egyleteket alapszabályszerű működésre utasíthatja és a jogaiban sértett tag érdekeit az egylettel szemben megvédeni köteles. Az alapszabályok rendelkezéseivel ellentétes közgyűlési határozatok önmagukban semmiek.«

Világnapló.

— Április 17-én.

Alaposan megvitatják a közoktatásügyi költségvetést. Az általános vita befejezését még mindig nem lehet előre látni. Napról-napra jelentkezik a mindenpartbeli szónokok, hol megdicsérve, hol lekritizálva a mai közoktatási politikát. Az ily módon elnyúló képviselőházi tárgyalások miatt újabb indennitit fog kéri a kormány, mely júniusig terjedő időre szól. — A Corda-Frateres nemzetközi deaksszövetség nagyban készülődik az évi szeptember havában Budapesten tartandó nemzetközi deakkongresszusra. Mar előre vetette volt árnyékát a szövetség román osztályának agitációja, mely agitáció e hó elején Rómában tartott nemzeti deakkongresszuson folytatódni akart, de szegényes kudarccal vallott a magyar kiküldöttek erős magatartása s az olaszoknak a magyarokkal szemben kifejezett lelkes szimpatiajuk következtében. A merre jártak, a hol megjelentek, mindennél rokonszenves tüntetés tárgyat képeztek a magyar kiküldöttek. A román delegátusok zászlóval kedveskedtek az olaszoknak a testvériség jeléül, de különös rokonszenvet ezzel sem költöttek az olasz ifjakban, mert azok ellenkezőleg a magyar ifjaknak ajánltak fel egy selyem zászlót, melyet dr Bassó-Arnoux nyújtott át lelkes beszéd kíséretében, éltetve Magyarországot. — Goldis püspök elhalálozásával megürült aradi gör. kel. püspöki szék betöltésére május hó 5-én ejtik meg a választást. A püspök jelöltek között van Mangra Vazul is, ki egy ízben — a memorandum porben való szereplése miatt — a papi és tanári funkciótól el volt tiltva. Ismertette nevét Mangra az által is, hogy Predealon a magyar zászlót meghajtotta a román vendégek előtt. — Meghalt gróf Pálffy Andor lovastábornok, a magyar királyi testőrség kapitánya. Az elhunytat Pozsonyban temetik el.

*

Tripolisz anexiójáról elterjedt hírekkel szemben most az a verzió kering, hogy Olaszország nem anektalni akarja Tripoliszt, hanem békés uton megszerezni. Az olasz kormány azt akarja, hogy a porta adja át Tripoliszt Olaszországnak a szultán szuverenitásának fentartása mellett s ennek viszonzásául Olaszország Törökországnak olyan kölcsönt nyújt, hogy azzal zilált pénzügyeit véglegesen rendezheti. — Az angol képviselőházban a költségvetés tárgyalásánál kitűnt, hogy a bur

kor meg is esküszünk. Addig várunk, hogy az öreg higgye azt, hogy már lemondta rólam s ne tegyen semmi lépéseket ebben az ügyben.

Szremcsevics boldogan csókolta meg a Milána piros ajkait a jó tanácsért.

— Nem hiába hasonlít Draga Masinra, mert okos asszony. Lám úgy rendbehozta a dolgot, hogy még mondani valója is alig volt a közjegyző előtt. Tudott az már mindent. Csak a kész okiratot kellett aláírnia.

Közjegyző, telekkönyvvezető udvarias emberek. A szép asszony ügyét hamar lebonyolították. Három hét alatt már el is adhatta Milána a bolott az összes melléképületekkel együtt.

Az öreg Szremcsevics nem perelt, hanem ehelyett elköltözött Aradra.

Augusztus huszadikára tüzték ki az esküvő napját.

Szremcsevics Sándor a megelőző napon elment Temesvárra, hogy elhozza a menyasszony ruhát, melyet ő vett s mely egyszerű volt nagyon. Megakart mutatni mindenkinek, hogy Milána az ő kedvéért lemondott a fényűzésről. Még a menyasszonyi ruhája is egyszerű!

Csak este későn ért haza s nem akarta felzavarni Milánát. Ugy küldte el a ruhát egy cseléddel.

Az esküvő napján, odagyűlt a násznép, a menyasszony házához s türelmesen várt a menyasszonyra; aki bizonyosan azért késik, mert nagyon szép akar lenni s hosszasan öltözködik, mint máskor.

Csak Szremcsevics türelmetlenkedik. Háromszor is kopog a Milána belső szobája ajtaján. Azonban onnan még mindig türelemre, várakozásra intő hang válaszol.

Déltájba aztán előjön a szobából a Milána öreg, megbízott ráczselédje. Gunyos mosolylyal ajkán tudtára adja az összegyűlt násznépnek s a vőlegénynek, hogy Milánára hiába várnak. Az még az esti vonattal elutazott Romániába Adamovics Pállal, aki még az ura idejében nagyban udvarolt neki.

Szremcsevics rárohant az öreg asszonyra, hogy megfojtsa. A jelenlevők nem hagyták.

— Miért nem mondtad ezt meg, még reggel?

— Nekem az én asszonyom parancsol s én úgy tettem, a mint ő parancsolta.

Szremcsevics rohant a szolgabírói hivatalba. — Ne busuljon Szremcsevics, mert még nem mehettek át a határon s vissza hozatjuk! — vigasztalta a szolgabíró — adjon hamar szeméyleírást!

A szolgabíró pár perc alatt elkészült a sürgöny szövegével.

Szremcsevics nagyobb bizonyosság kedvéért maga vitte a táviró hivatalba.

Ott, a táviró kisasszonnyal kibővítette, illetőleg kiigazította a szöveget. Nehogy valami hiba essék miatta.

— Irja oda még kérem, hogy ez a drága masina nekem negyven ezer koronába van. Nála van a boltom ára. Csak ezt vegyék el tőle, aztán eresszék utjokra őket.

Estefelé megjött a válasz a határról.

A szolgabíró maga olvasta fel Szremcsevicsnek.

— A délutáni órákban többen mentek át a határon. Ezek között egy Adamovics Pál nevű uri ember is egy feltűnő szépségű asszonnyal; de minthogy utlevelük rendben volt s náluk semmiféle drága masinát nem találtunk, át lettek engedve a határon.

háboru mennyire meghibbantotta Anglia pénzügyi egyensúlyát. Hicks-Beach birodalmi kincstáros kimutatta, hogy 45 $\frac{1}{2}$ millió font lesz a deficit, azaz a mi számításunk szerint ezer millió koronán felül. A deficitet oly módon jelzi fedezhetőnek, ha a jövedelmi adót felemelik, a gabonára vámtól vetnek ki és 32 millió fontos 2 $\frac{3}{4}$ százalékos konzolokban kibocsátandó kölesön vétetik fel. — Londoni táviratok szerint az angol kormány megkapta a burok válaszát a békefeltételekre, melyek felett a minisztertanács két óra hosszat tárgyalt. A béke kilátások állítólag kedvezők s a politikai klubok nézete szerint a békeszerződések néhány nap múlva alá is íratnak.

A fenségesről,

— Irta : **Nosz Gusztáv.** —

Ha valamely korról, úgy a miénkről elmondhatjuk joggal, hogy az élvezetek kora. Aprajánagya, ifja és örege hajhássza az élvezeteket.

De midőn szóⁿ van az élvezetről, észre-
vesszük, hogy bizony nagy különbség van élvezet
és élvezet között. Pl. az éhség vagy szomjúság
csillapítása is élvezet; valamely társadalmi, poli-
tikai, tudomány^e vagy művészeti problema sze-
rencsés megoldása is élvezet; a költő, a szobrász,
a festő valamelyik remek, alkotásának szemléle-
tében való elmerülés is élvezet. De míg az első
példa érzéki, a második értelmi élvezetről szól,
addig a harmadik élvezetről tesz tanubizonyságot,
a mely az előbbi kettőtől lényegesen különbözik.
Mert míg amazoknál az ember a tárgytól, vala-
mit követel, vagy azt még fel is használja, át-
idomítja, addig a harmadik élvezet tisztán csak
szemléletből áll, csak képzeletben él; tárgyatól
nem kívántunk absolute semmit sem, nem akar-
juk azt módosítani, átidomítani, vagy elsajátítani;
tehát sem érzéki, sem érzelmi vágy nem ébred
fel lelkünkben; az élvezet itt, mint említettem:
csupán a szemléletben és képzeletben van.

Ezt az élvezetet aesthetikának nevezzük. Ez kizárja a pusztá tétlen s gondolatnélkül bá-méskodást, hanem a helyett követeli, hogy kép-zeletünk tárgyát a maga legnagyobb tökéletessé-gében, teljes összhangzatában képzeljük. Minthogy a tapasztalat azt mutatja, hogy az aesthetikai él-vezet mély gyökeret vert az ember kedélyében, az a kérdés támad :

1. mely feltétel alatt lesz az alany részéről valamely szemlélet aesthetikai szemléletté és
2. mit követelünk a tárgy részéről, hogy az aesthetikailag nyilvánulhasson?

Ha az alany, min szemléelő valamit vár, óhajt, követel szemléletének tárgyától, ha valamely czélt óhajt elérni, kedélye nyugtalan, sőt szenvedély is vesz rajta erőt. A meddig ez az állapot tart, addig lelki szabadságról nem lehet szó, addig nem vagyunk függetlenek a tárgytól, de mihelyt kívánságunk megszűnik, azonnal beáll a tökéletes lelki szabadság és függetlenség, vagyis az az állapot, a melyben nem kívánunk egyebet a tárgytól, mint azt, hogy *tisztán képzeletben* szemlélhessük és képzeletben élvezhessük, vagyis hogy önzetlenül tessék nekik. Tehát a kívánságektől, szenvedélyektől való tökéletes szabadság az a talaj, a melyben az aesthetikai élvezet gyökerezik. A köznapi élet, a maga gondjaival, bajával, hajszájával elfáraszt és megfoszt függetlenségünköt ; fárasztó munka után aesthatikai élvezetre képtelenek vagyunk, kell tehát, hogy előbb visszaszerezük testünknek és lelkünknek rugékonyságát, hogy aesthetikai élvezetre fogékonyabbak legyünk. Ily kedélyállapotot követel minden művészi és költői működés. Másrészt meg bizvást állithatjuk, hogy ezt a boldog, nyugodt lelki állapotot semmi sem adja meg jobban, mint az aesthetikai szemlélet, mely mindenkor megnyugtatólag hat.

Az élet komolysága száműzte a szükséges szabadságot, az aesthatikai élvezetnek éltető elemét. Azért teljes joggal mondhatta Schiller, ki az

aesthetikai ösztönt játékosztönnnek is nevezi, hogy „az élet komoly, a művészet vidám“, vagyis a földi lét nyomorán felül kell emelkednünk s a ködös élet szűk köréből az ideálok fénykorába kell felszállanunk, ha tiszta aesthetikai élvezetet kívánunk.

Ezzel megkaptuk a feleletet arra a kérdésre, hogy mily feltétel alatt lesz az alany részéről valamely szemlélet: aesthetikaivá?!

A második kérdés az: milyen feltételek alatt hat valamely tárgy aesthetikailag? A mi az alany részéről a szemlélet, az a tárgy részéről a maga jellemzőes megnyilatkozása,

Lássunk néhány példát.

Valaki jó egészségnek örvend és meg van benne a szükséges kellékek, t. i. a szabadság és függetlenség arra, hogy a természet szépségeit élvezhesse, de például maga a természet, a vidék nem nyilatkozik meg saját igazi mivolta szerint, mert akadályozza szabad tökéletes nyilatkozatában az eső, szél, zivatar, hóföregtetg stb. Ez esetben az aesthetikai hatás be nem következhetik

A víznek is van alakja és tartalma, kérdés : mily feltételek mellett lesz aesthetikai tárgygyá ? A pohárban nem, mert tartalmának, mivoltának szabad nyilatkozatában akadályozza a szűk pohár. De a víz mint csergedező patak, vagy mint hatalmas vizesés, rohamosan haladó folyó, vagy mint sziklákon aláeső zuhatag, mint játszadozó vizsugár mint tó, vagy mint véghetetlen tenger stb. aesthetikailag hat. És minél fogékonyabbak vagyunk e nyilatkozatok befogadására és képzeletünkben való élvezésére, annál jobban és szebben megelevenitnek azok s alakot öltenek.

Láttuk tehát azt is, hogy személyekké lesznek. Az emberi beszéd is tárgya az aesthetikai élvezetnek, ha szabadon, akadálytalanul, keresetlenül nyilatkozhatik tartalomban és alakban, gondolatban és szóban. Tehát nem elegendő, hogy a gondolatok szépek, az eszmék mélyek, hanem hogy alakjuk, a beszéd is folyékony legyen, hogy minden kelléke összhangzatos egésznek képezzen. Valamely tünemény vagy tárgy akkor hat aesthetikailag, ha jellemzetes sajátosságaiban, szabadon és tökéletesen nyilatkozik meg. És így áttérhetünk tulajdonképeni tárgyunkra ezzel a kérdéssel: melyik az első aesthetikai mód, vagyis mivel kezdődik minden aesthetikai szemlélet? Kérdésünkre megadták a feleletet maguk azok a kellékek, a melyek az aesthetikai szemléletet eredményezték, t. i. a tökéletes szabadság állapota, a midőn a köznapi életünk kicsinyességét, fogatkozásait lerázzuk s mintegy a Lethe vizéből meritvén, egy új: az aesthetikai szemléletnek első formája a fenséges.

(Folyt. köv.)

Pár szó a peronoszporáról.

(Peronospora viti cola)

Nagy-Solymos, április hó.

I.

Vármegyénk tekintélyes része szőlőtermő
lévén, azt hiszem nem végzek fölösleges munkát,
ha pár szóban itt, ez alkalommal egyet-mást el-
mondok a szőlő egyik káros betegségről, mely
ellen — hála a kutató ész leleményességének —
már védekezni is lehet. Bár év-évu-tán borzasztó
arányokat öltve lép fel a peronoszpóra (peronosz-
pora viti cola) s bár mint említém védekezni is
képesek vagyunk ellene, mégis fájdalommal tapasztal-
tam, hogy vármegyénk területén a védekezési
munkálatok hiányosan vannak bevezetve, sőt ál-
lithatom, hogy vannak helyek, hogy a permetezés-
nek még hírért sem hallották. Jelen soraimat is
éppen azon indító okból írom, hogy e bajon te-
hetségemhez képest egy parányit segítsek, elmon-
dom itt a védekezési művelet mibenlétét, meg a
védőanyag (Bordói lé) elkészítését. Az utóbbi pon-
tos elkészítésétől függ, hogy a végzett munkát
siker koronázza.

évvél ezelőtt 1989-ban eszközöltetett először Medgyesen. Fellelése azonban oly gyenge volt, hogy az ottani gazdák ügyet sem vetettek rá. Még a következő években sem tettek védekezési kísérletet, bár a betegség aránytalanul terjedt. A külföld példáján okulni nem akartunk, bár köztudomású volt a tény, hogy Németország, Ausztria, Olaszország már általánosan védekezik ezen betegség ellen. A filloxera-csapás nem oktatott ki előrelátóknak lenni, hanem ezzel is tétlenül vártuk be az 1891-iki termési krachot. Bizony irtózatoss pusztítás volt az, mely az előző negyedsfélmillió hektóliteres termést 1 millió 200 ezer hektóliterre redukálta. Ha ezen termési különbö-

Erdélyben az utólagos betegség mintegy 22
zetnek pénzértékét vesszük és ha az elszürt must
hectóliterjét csak 10 koronába számítjuk is, ugy
ugy is huszonhárom millió koronát tesz ki azon
érték, melyet e hitvány kis gomba kicsavart a
bortermelők kezéből. A fenti példa bizonyítja te-
tehát, hogy nem szabad az ellenséget kicsinyelni
soha, hanem védekezzünk ellene mindig komolyan.

Mint fent említém a peronoszpora egy parányi kis élődsi gomba, mely a szőlő leveleit támadja meg és teszi tönkre; persze ezzel a termést is elpusztítja, mert levél nélkül termést nem lehet hallani. E parányi gomba testecskéi szabad szemmel csak nagyobb tömegben láthatók a szőlőlevél hátlapján, hol ha megnézzük úgy tűnik fel, mintha finom czukorporral foltonként és a levélerek mentén be lenne hintve. A mellapon a fehér hátfoltoknak megfelelően pedig sárga foltok észlelhetők. Nem téveszthető azonban össze a szősz betegséggel (*Phitoplus viti*), melynél a hátlapon észlelt szősz-szalagoknak megfelelően a mellapon dudorodás észlelhető. A peronospora foltok rövid időn a levél egész terjedelmében szétterjednek, mi a levél végpusztulását jelenti; miután az összezsugorodik és lehull. Ez az állapot rendszeren akkor áll be, mikor a levelekre a legnagyobb szükség volna; tekintettel a fűrtök megérlelésére. Megjegyzem, hogy ezen betegség nem csak a leveleket támadja meg, hanem megtámadja a fiatal gyümölcsöt és úgy a fiatal hajtásokat is.

Védekezni ellene a permetezéssel lehet, mely célra ma már igen alkalmas és megbízható működésű permetezők vannak. A permetezéshez pedáns pontossággal, az alább leírt keveréket kell elkészíteni. Megjegyzem, hogy ma már a kereskedésekben jobbnál jobb szereket hirdetnek, melyektől azonban óvakodjunk, miután azok rendszeren értéktelen holmik, melyek semmit sem használnak s éppen ebben van a káros hatásuk. A bordói levét mindenki maga készítheti el magának és ha azt figyelmesen elkészítette, nyugodtan végezheti munkáját, mert ha a permetezés szabályait betartja, a siker biztos.

Közmivelődés.

Meghívó. Az udvarhelyi esperes ker. róm. kath. tanítóegylet sóvidéki fiókköre tavaszi gyűlését 1902. évi április hó 29-én d. e. 9 órától kezdődőleg Etéden tartja, melyre van szerencsénk a tanügy barátokat tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. Veni Sancte szentmisével. 2. Papp Gyula helybeli plebános hitoktatása. 3. Bálint Zoltán helybeli tanító tanít. 4. Elnöki megnyitó 5. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 6. Veress István atyhai tanító szavalata. 7. Gyuresovecz Károly ülkei tanító felolvasása. 8. Udvard Róbert malomfalvi tanító szavalata. 9. Vitatétel: a faiskolákra vonatkozó új vármegyei szabályrendelet tárgyalása. 10. Gál Sándor oroszhegyi tanító és társai quartett éneke. 11. Alelnök választás. 12. Bírálatok, indítványok. 13. Ugy a hátrálékos, valamint a folyó évi tagsági díjak befizetése. Szent-Tamás, 1902. évi április hó 10-én. Süller István, fiókköri elnök. Gyuresovecz Károly, fiókköri jegyző.

Értesítés. A székelykereszturi m. kir. állami tanítóképző intézet I-ső osztályába az 1902—1903. iskolai évre felvétetnek oly éptestű, épszervezetű, egészséges ifjak, szám szerint 24, kik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a gymnasium vagy reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát, vagy a felső népiskolát jó sikerrel végezték, vagy a jelen év június hó végéig elvégzik. A felveendő ifjak közül 20, jó iskolai bizonyítvány és kellőleg igazolt szegénység alapján, a következő állami segélyben fog részesítettetni: havonként 10 korona pénzsegély, fehérnemű mosatás és netalán betegség esetében gyógykezelés. A pénzsegély a tanuláshoz és magaviselethez képest már a második évről kezdve 12, 14, 16 koronáig emelkedhetik havonként s az együttlakásra is bejuthatnak, hol ingyen lakást, fűtést és világítást is élveznek. A felvételért sajátkezűleg írt és 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodások tanítóképző-intézetünk igazgató-tanácsához czimezve jelen év május 31-éig alulirothoz küldendők be. A folyamodás a következő és szabály szerint felbélyegzett okmányokkal szerelendő fel: 1.) Iskolai bizonyítvány az 1900—1901. iskolai évről, s igazgatói igazolvány (évharmadi értesítő) arról, hogy az illető a jelen 1901—1902. iskolai évben mely osztálynak a tagja s milyen magaviselettel és előmenetellel tanul? A jelen tanévi végbizonyítvány a felvétel napjáig, július 1-ig az igazgatósághoz utólagosan okvetlenül beküldendő. 2.) Születési bizonyítvány. 3.) Tisztiorvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben vagy eltorzulásban nem szenved, a melyek a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályoznák, vagy pedig a serdülő gyermekek illetlen gunyolódását önként kihívnák. A tisztiorvosi bizonyítványnak részletesen kell továbbá tanuskodnia arról, hogy a folyamodó növendék teljesen egészséges, épszervezetű, s hogy különösen látási, hallási és beszélni organuma hibátlan. 4.) Ujraoltási bizonyítvány. 5.) Hiteles községi vagy szegénységi bizonyítvány a szülők társadalmi állásának felelősségével, azoknak vagyoni állapotáról, kimutatva ebben részletesen, hogy a szülők ingatlan birtokuk, üzletük, iparuk vagy hivataluk után, s netalán egyéb forrásokból mily összegű évi jövedelemre számíthatnak, vagy esetleg a növendék nem bir-e magánvagyonnal s ha igen, annak jövedelme hova fordítatik? 6.) Hiteles családi kimutatás, melyben kimutatandó a családtagok száma névszerint, azoknak egyenként az életkora s az, hogy közülök hány van a családfő közvetlen gondozása alatt és hány van távol a szülői háztól, s a távollevő mily mértékű neveltetési költséggel terheli meg a családfenntartót? A felsőbb (II. III. IV.) osztályokban az ösztöndíjas helyek felelősségét utján mind be vannak töltve. Minden felvett ifju, köteles lesz magával hozni 1—1 rendbéli nyári és téli ruhát, 6 pár változót, 3 hálóinget, 12 zsebkendőt, 6 törülközőkendőt, 6 pár kancsát vagy harisnyát, 1 párnát, 2 párnahéjat, 2 alsó lepedőt, 1 szalmazsákot, 1 paplant, 2 paplanlepedőt és 1 ágyszerítőt, továbbá 2 pár cipőt, fésűt, hajkefét és háromféle cipőkefét. Minden fehérneműre a tulajdonos neve jegyző-tintával irandó fel, a bennlakók számára ágyról, asztalról, székről szekrényről s egyéb bútorkról, valamint szalmazsákról és pokróczról gondoskodva van. Köteles továbbá mindenki tankönyvekre 30 koronát évről-évre, a tanév elején, bejövételkor, az igazgatósághoz befizetni. Az esetleg fenmaradó összeget az illető visszakapja, a hiányt pedig pótolja. Székely-Keresztur, 1902. április hó 13-án. Ujvári Mihály, állami tanítóképző-intézet igazgató.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetem Könyvtára

Különfélék.

Székely kongresszus Székely-Udvarhelyen.

Néhány év óta mind gyakrabban olvashatunk a sajtóban a székely-kérdésről. A kérdés megvitatása mároly nagy arányokat öltött, hogy ügyünk iránt nemcsak a kormány kezdett jobban érdeklődni, hanem olyan egyesületek is programjukba vették a székely-kérdést, melyeknek támogatása nagy nyereség Székelyföldünkre.

A múlt év őszén a székelyföldi orsz. képviselők pártkülönbség nélkül, az Emke, a Székely Egyesület, a marosvásárhelyi Székely Társaság és az önkényt csatlakozó Országos Magyar Gazdasági Egyesület már együtt tanácskozik a segítség módozatairól és együttesen határozták el, hogy a létező bajok megbeszélése és a segítség módozatainak megállapítása céljából még a jelen év nyarán Székely Kongresszust rendeznek — a Székelyföldön.

A kongresszus előkészítése már megtörtént, a munkaprogram elkészült és az egyes előadók már lázasan dolgoznak javaslataikon.

Mindezen dolgokat nekünk, székelyeknek örömmel és hálával kell tudomásul vennünk és a ki őszintén szereti e földet és fáját, az tétlenül nem maradhat, mert az segítségére kell siessen azoknak, kik őszintén ohajtják a székelység megtartását a Székelyföldön. Vajha a székelységnek minél több fiát látnók a munkások sorában, hogy minél fényesebb bizonyítékát tudnók adni annak idején, a Királyhágón tuli testvéreinknek, kik tűzhelyeink között fognak felkeresni, hogy a székely nép még mindig nagy intellektuális erővel rendelkezik és intelligenciájából a régi székely fajszeretet még nem halt ki. Vajha, vajha!

A kongresszus helye és ideje még nincs meghatározva, azért éppen a hely kitűzése érdekében szándékunk felhívni vármegyénk vezetőségének figyelmét.

E tárgyban különben a székelykereszturi Székely Társaság is indított mozgalmat és erős hitünk, hogy megyénk fő- és alispánja, továbbá a város polgármestere mindent el fognak követni, hogy a kongresszus városunkban tartassék meg. Nincs hozzáadni valónk a sz.-kereszturi Székely Társaságnak e tárgyban a megye főispánjához, alispánjához, a város polgármesteréhez és a sz.-udvarhelyi Székely Társasághoz benyújtott előterjesztéséhez, azért azt a következőkben adjuk közre:

— A székelység érdekében megindított hazafias mozgalom eredménye gyanánt, a mint már köztudomásu, hazánk tekintélyes egyesületei léptek sorompóba és együttes határozatuk szerint, még az idei nyár folyamán székely kongresszust rendeznek a Székelyföldön.

A kongresszus helye még nincs meghatározva, azért Székely Társaságunk f. hó 9-én tartott ülésében elhatározta, hogy felkéri megyénk és a székváros vezetőit, valamint a székelyudvarhelyi testvér Társaságot, hogy együttes mozgalmat indítva, eszközöltessék ki az, hogy a kongresszus Székely-Udvarhelyen tartassék meg.

Indokolja kívánságunkat az, hogy Székely-Udvarhely már természeti fekvésénél fogva is a Székelyföld központjában fekszik, minek következtében innen Székelyföldünk bármely része a legjobban megközelíthető, a mi főleg rendezendő kirándulások szempontjából is fontos.

székelység másfélezer éves történelmi múltja is, melynek tanúsága szerint Székely-Udvarhely volt mindenha a székelyek anyavárosa közigazgatásának központja.

Ha kezdeményezésünk sikerrel járna, az nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is nagy fontossággal birna megyénknek és annak székvárosára. Előterjesztésünk szives megfontolását kérve stb.

A székelykereszturi Székely Társaság megbízásából: Borbély Sámuel elnök Barabás Endre titkár.

Megvagyunk győződve, hogy a sz.-kereszturi Székely Társaság indítványának megvalósulását minden sz.-udvarhelyi lakos melegen óhajtja, s elismeréssel adózik az indítványozóknak azért.

A eszme megvalósítása azonban edes mindnyájunktól függ. Erős a hitünk, hogy megyénk lelkes fő- és alispánja, valamint városunk fiatal polgármestere és a helyi Székely Társaság megragadják az alkalmat és mindent elkövetnek, hogy a kongresszus rendező bizottságát megnyerjék az eszmének.

Ajánljuk az elmondottakat az illetékesek szives figyelmébe.

— **Templomszentelés.** A Szent-Ferencz-rendiek helybeli templomát tudvalevőleg restaurálták és gyönyörűen kifestették az ügybuzgó szerzetesek s ezeknek élén P. György József zárdafőnök fáradságot nem ismerő munkálkodása folytán. Az újra alakítás több, mint 8000 koronába került. Ennek a templomnak újra való felszentelése ma (vasárnap) d. e. 9 órakor lesz és a szertartást maga László Polkár rendtartományi főnök fogja végezni.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter Nagy Ferencz bözdüfalusi lakost vármegyénk székelykereszturi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Micsey F. György** szintársulata e hó 16-án bucsut vett városunk közönségétől és Csik-Szeredába vonult szerencsét próbálni. E hó 12-én „Az asszonyregement” operette, 13-án „San-Toy” és este „A cigánybáró” operettek, 14-én „A titkos rendőr” bohózat, 15-én „A svihakok” operette 16-án pedig „Pillangó kisasszony” énekes dráma lett és „Az almafa” cz. pályanyertes vígjáték kerültek előadásra. Mindössze 17 estén játszott a társulat, mivel a 12 előadásos bérlet után egy másodikat összehozni nem sikerült. Reméljük, hogy ősszel, ugy november havában több sikert lehetne elérni, mert a tavaszi szezon nálunk gyenge s a nagy társulathoz mért terem is jelenleg hiányzott.

— **Hangverseny május 11-én.** A ref. kollegium ifjusága, illetőleg ének- és zenekara május 11-én nagyobb szabásu hangversenyt rendez a kollegium tornacsarnokában. Hogy a hangverseny előreláthatólag nagyon élvezetes lesz, elég ha felelőljük — addig is, míg a program megjelenik, hogy a többi szép pontok között ott szerepel Bellini „Romeo és Julia” czimű kedves nyitánya, mit az ifjusági zenekar játszik. Azután előadatik a hatalmas, minden ízében magyar „Bethlen óda”, melynek szövegét Váro Ferencz írta, zenéjét Borsai G. szerezte. Előadja a 6 szolamu vegyeskar (sopran és tenor szólóval), s az ifj. zenekar (kiegészítve harmoniummal, zongorával, trombitával stb.) Lesz melodráma, harmonium és zongorakisérettel; humoros szavalt; czimbalom solo; hegedű; solo, s a végén kurucz nóták *tárogatón* (czimbalom, mély hegedű és zongora kísérettel). A bejövő jövedelemből a rendezőség juttata Bethlen szoboralap javára is; a többi iskolai jótékony célra megy. Hangverseny után táncz is lesz.

— **Vármegyénk törvényhatósági bizottsága** e hó 24-én a vármegyeház dísztermében d. e. 9 órakor kezdődőleg tartja meg évi első rendes közgyűlését, melynek tárgyait kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, választások, szabályrendeletek, községi ügyek, átiratok, kérvények és a közgyűlést megelőzőleg 24 órával előbb netalán beadott indítványok tárgyalása képezik. A főtársasorozat 92 pontból áll és több általános érdekű ügy van napirendre kitűzve.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. kerületi kir. járásbíróság 1901. évi Sp. VII. 446 számú végzése következtében dr Reich Mór bpesti ügyvéd által képviselt Steinbuch Ármin javára, Zappé Béla oklándi lakos ellen 189 K 63 f s jár. erejéig 1901. évi május hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 680 K becsült következő ingó

grehajta—902. végrh. szám.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbírótság 1901. évi 665—3 sz. végzése következtében Rorbáth János sz.-kereszturi ügyvéd által képviselt Sánta János és társ. véczei lakosok javára, Gidáli József véczei lakos ellen 230 K s jár. erejéig 1902. február 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2246 K becsült értékű ingóságok u. m. téglá, törökbuza, hordó, heremag, hererosta, vetőgép, műtrágya, gazdasági eszközök, takarmány, házi butorok és bolti áruk, cikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székeskereszturi kir. járásbírótság 1902. év V 48—2 sz. végzése folytán 145880 K tőkekövetelés, ennek 1901. évi november 6. napjától járó 5 százalék kamatai, $\frac{1}{3}$ százalék váltó díj és eddig összesen 117 K 40 f-ben álló már megállapított költségek erejéig Véczei János és társ. házában leendő eszközökre 1902. évi április hó 24. és 25-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozóknak oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a többet ígérőnek szükség esetén becsáron alul el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
ások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégi-
ési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881.
vi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is
rendeltetik.

Kelt Sz.-Kereszturt, 1902. évi ápril hó 2-ik napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bir. végrehajtó.

A sz.-udvarhelyi kir. bir. végrehajtó közhírre szí, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróság-ak V. 315/1—1902. polg. számu végzése által arosvásárhelyi takarékpénztárnak képviselve dr edő Sándor ügyvéd által, sz.-udvarhelyi orszgy. ívet Ugron Gábor ellen 113000 K s jár, iránti gyben, alperesnél Bethlenfalva községben a gyár- an összesen 2000 koronára becsült következő avai, u. m.: 549 szám alatt magy. állam gépgyár- an készült 4 $\frac{1}{2}$ áthmonphera locomobil a fűrés- yárban van, ezen ingóság Bethlenfalván alperes és gyárában 1902. április hó 30-án a. 9 óra kor nyilvános árverésen el fognak latni, melynél az egyes javak vételáron azonnal

fizetendők, esetleg a becsáron alól is a többet
ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhivtnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujsák

be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyt. 1902. ápril hó 8-án.

BIRŐ SANDOR,
kir. végrehajtó.

Obendorfi répamag és angol perjesümag.

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy a
az elismert legjobb minőségű
aradi lisztekből

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába vágó összes aruk nagy választékban vannak raktáron, ugyiszintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a legolcsóbb árak szerint számíttatnak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok
teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

sitástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kártonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved Ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólrhetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinöves, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüyes, a lábnak járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két téglyes csomagolással, postai szállítási díjjal együtt **3 korona 50 fillér.** Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kerek mindenkit, hogy óvakodjék a hatásmélküli hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a téglyebe be van-e a fenti **védjegyem** és czégem: **Thierry (Adolf) Limited** gyógytára az „Orangyal-Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulthatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkezétségéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatátnélküli úgynevezett pótszereket venni, melyekért a pénz haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valóság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és cizmezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Órangel-gyógyszertár“ Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn
mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyszertárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógy-
tárában és Bécsben Hradý L. gyógytárában.

Allattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület”
Nagy-Enyeden, 1902. május hó 4-én

Tenyészállat kiállítást rendez.

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, tehenek, tenyésztehenek és üszök.
 - II. Havasi, esetleg pinzgauai fajtánál: 2—3 éves bikák, tehenek és üszök.
 - III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly-tehenek.
 - IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
 - V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.
- Kitűzve 50 különböző díj 1000 K értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhídy Viktor gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

Építések, építkezéseket

és tervezéseket, valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerűen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal 46—52

Vladár Ferencz

építő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. saját házában.

Jutányos árak.

Templomjavításokat,
oltártervezeteket s minden
eszmákba vágó dolgokat
pontosan elkészít.

Vidéki megbízások is a leggyorsabban teljesíttetnek.

Egyszerű levélbeni megkeresésekre azonnali kimerítő tájékoztató adatok.

Szolid és felelősség mellett munka.

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

kovács-mester

Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Allandó raktárt tart

legjobban elkészített és legkülönbözőbb
kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy
kijavít a legpontosabban, szolid
kivitelben és olcsó árak mellett.

Épület- és butorasztal

Van szerencsém értesíteni a nagy
közönséget, hogy mindennemű az asztalos
vágó munkákat elvállalok, így jutányos
és szolid kivitelben készítek szoba- és
berendezéseket, gazdasági felszereléseket, ép-
padolását, ajtókat és ablakokkal való felszer-
különösen ajánlom remek művi íróasztal-
könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és bírói irodák teljes berende-

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utca. (S

46—53

házamban.)

BÍRÓ FERENC

Az „Oroszlánhoz” Székely-Udvarhelyt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a
helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

FÜSZERKERESKEDEST

nyitottam. A fűszerszakmába vágó összes áruk, a legkitünőbb minőségű
aradi lisztek minden számban.

Finomított cukor, kávé, rizs, kásák, mindennemű gazdasági- és
veteménymagvak, államilag ólmozott arankamentes lóhere-, luczerna-, oben-
dorfi répmagvak. Az idény beáltával zöld főzelékek, u. m.: saláta, karfiol,
zöld-bab stb., stb. a legolcsóbb napi áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

SZABADY JÁNOS.

2—12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó,
Kapu-u. 47 - 49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
ónémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék
szalon- és
futó szőnye-
gekben.
Párisi, berlini,
brüsseli stb.
selyem, pe-
luche szőve-
tekben.

O

Kezkesedik
kitünő minősé-
gért,
rendkívüli
olcsó árak mellett.
Vidéki
megrendelések a
legpontosabban
eszközöltetnek.

R

52—45